

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE
Broj: 02 – 1487
Podgorica, 16.09.2016. godine

IZVJEŠTAJ
O STANJU TRŽIŠTA USLUGA DISTRIBUCIJE
RADIO I TELEVIZIJSKIH PROGRAMA DO KRAJNJIH KORISNIKA
- AVGUST 2016 -

Saglasno izdatim odobrenjima Agencije za elektronske medije, distribucija radio i televizijskih programa do krajnjih korisnika vrši se putem zemaljske platforme sa slobodnim pristupom (DVB-T2 FTA) i putem različitih platformi sa uslovnim pristupom (KDS, IPTV, DTH, MMDS i DVB-T2).

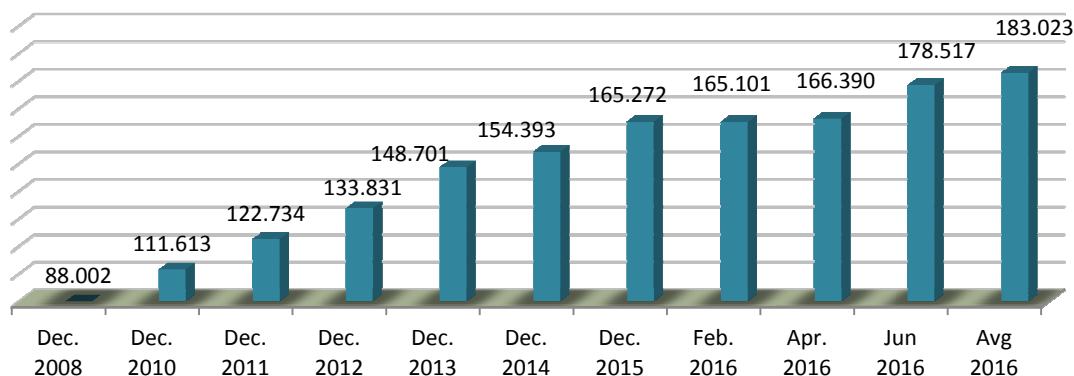
Zemaljsku platformu sa slobodnim pristupom (FTA – Free to air) koriste dva operatora. „Radio-difuzni centar“ d.o.o. ima status operatora prvog multipleksa digitalne zemaljske radio-difuzije sa pokrivanjem cjelokupne teritorije Crne Gore (MUX 1), koji djelimično koristi kao FTA platformu, a od nedavno veći dio kao platformu sa uslovnim pristupom. Ovaj operator ima i status operatora za 15 lokalnih multipleksa koji se, takođe samo djelimično, koriste kao FTA platforma. Pored navedenog, operator lokalnog multipleksa MUX UL L1 za opštinu Ulcinj je postalo privredno društvo „M-tel“ d.o.o. iz Podgorice, jer mu je privredno društvo „Mir & Teuta“ d.o.o. privremeno prenijelo odobrenje za korišćenje ovog multipleksa. I kapaciteti ovog multipleksa se samo djelimično koriste kao FTA platforma.

Pravo na pristup prvom nacionalnom multipleksu MUX1 (besplatna televizija) ima nacionalni javni emiter (RTCG) sa dva televizijska kanala (TVCG1 i TVCG2), kao i emiteri TV Vijesti, TV Prva i TV Pink M. Pristup lokalnom multipleksu u opštini Ulcinj (MUX UL L1) do sada su ostvarili emiteri TV Teuta i TV Boin, lokalnom multipleksu u opštini Podgorica (MUX PG-DG L1): TV Boin, lokalnom multipleksu u opštini Bijelo Polje (MUX BP L1): TV Sun, lokalnom multipleksu u opštini Plav (MUX PL-GS L1): TV Glas Plava. Pored toga, pravo pristupa lokalnim multipleksima u Budvi (MUX BD L1), Nikšiću (MUX NK-PZ L1) i Pljevljima (MUX PV L1) ostvarili su javni lokalni emiteri čiji su osnivači skupštine opština Budva, Nikšić i Pljevlja.

Kada govorimo o platformama sa uslovnim pristupom (Pay-TV), pravo distribucije posjeduje devet operatora: dva kablovska, tri IPTV, po jedan MMDS i DTH, i dva operatora *zemaljske* platforme sa uslovnim pristupom (DVB-T2). Kako jedan od IPTV operatora, koji posjeduje odobrenje, još uvijek nije počeo sa pružanjem usluge, to se podaci iz ovog izvještaja odnose na osam operatora **platformi sa uslovnim pristupom**.

Na dan **31. avgust 2016.** godine, broj priključaka za distribuciju radio i televizijskog programa putem različitih platformi sa uslovnim pristupom iznosi **183.023**.

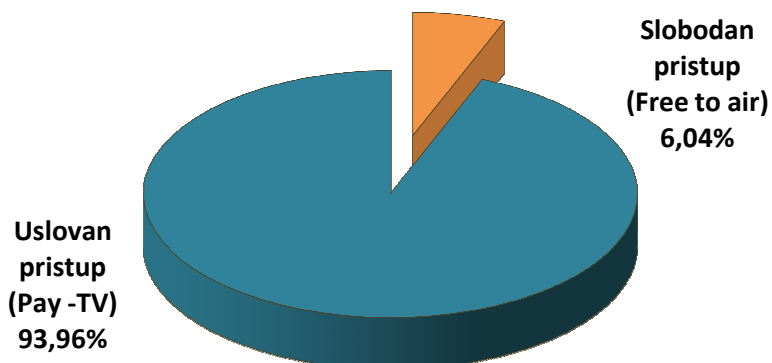
U poređenju sa brojem priključaka na kraju juna, za period od dva mjeseca, broj korisnika pay-tv usluga je uvećan za **4.506** ili 2,52%. U odnosu na podatke sa početka godine, rast broja korisnika je 10,74%.

Grafik 1: Broj priključaka putem uslovnih platformi (Pay-TV)

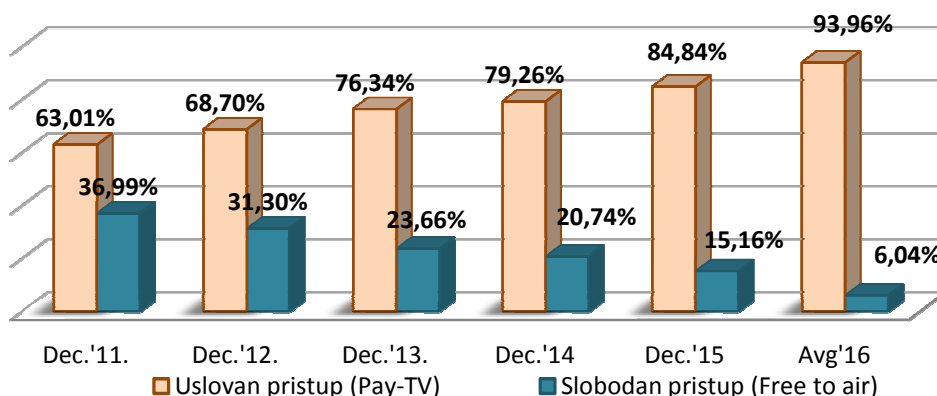
Ako se pretpostavi da se svi ili najveći dio podataka o priključcima odnosi na korisnike iz kategorije domaćinstva i ti podaci se uporede sa zvaničnim podacima o broju domaćinstava u Crnoj Gori¹, može se doći do približne slike o tome kako domaćinstva u Crnoj Gori vrše prijem radio i TV programa.

Na kraju posmatranog perioda, **6,04%** domaćinstava u Crnoj Gori koristilo je samo „besplatan“ prijem radio i TV programa. Ostala domaćinstva su se odlučila za korišćenje jedne od platformi sa uslovnim pristupom za distribuciju radio i TV programa, njih **93,96%**.

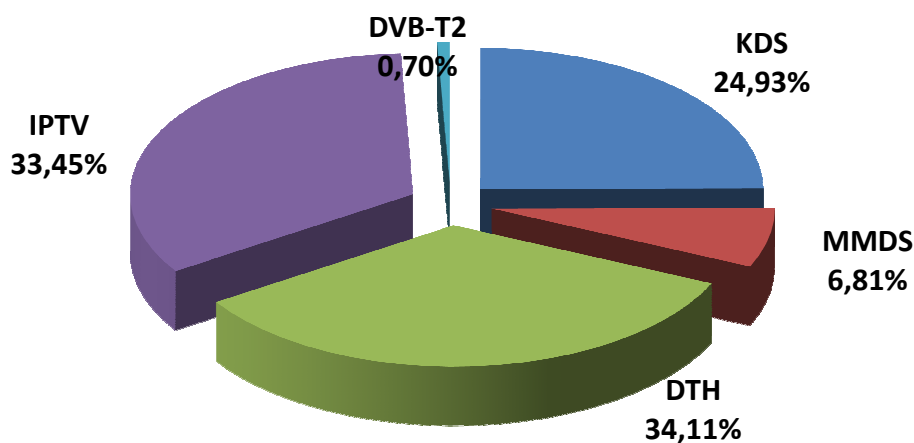
Grafik 2: Struktura domaćinstava sa aspekta primarne platforme za prijem radio i TV programa

Na sledećem grafiku prikazana su kretanja procentualnog učešća domaćinstava koja koriste samo televiziju sa slobodnim pristupom i domaćinstava koja koriste neku od platformi sa uslovnim pristupom u odnosu na ukupan broj domaćinstava u Crnoj Gori, na kraju poslednjih pet godina i na kraju posmatranog perioda.

Grafik 3: Poređenje broja domaćinstava koja koriste televiziju sa slobodnim pristupom ili platforme sa uslovnim pristupom

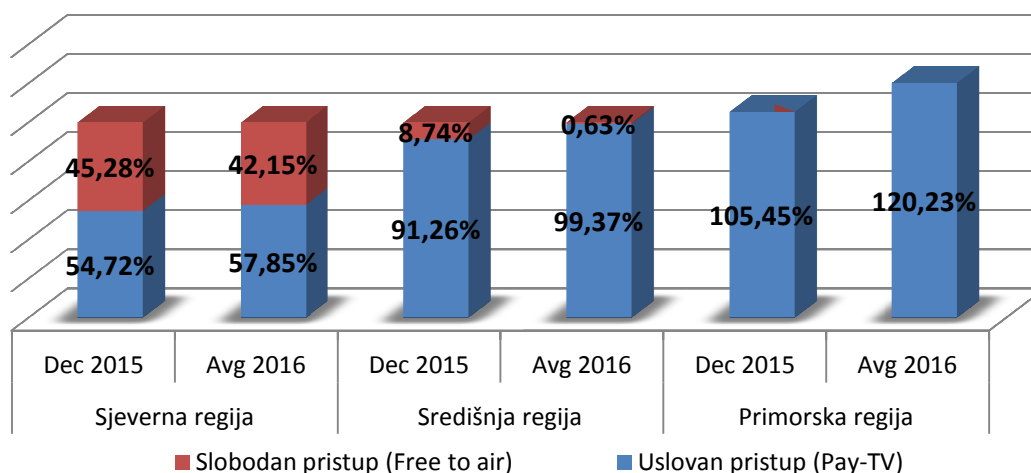
Posmatrajući samo učešće platformi sa uslovnim pristupom, DTH i IPTV distribucija sa učešćem od 34,11%, odnosno 33,45%, drže vodeće pozicije na tržištu usluga distribucije radio i TV programa do krajnjih korisnika. Slijede KDS (24,93%), MMDS (6,81%) i DVB-T2 (0,70%).

Grafik 4: Tržišno učešće platformi sa uslovnim pristupom

¹ Popis iz 2011. godine – Izvor: Monstat „Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u Crnoj Gori 2011“

Tražnja za uslugama distribucije radio i TV programa razlikuje se u zavisnosti od toga da li govorimo o sjevernoj, središnjoj ili primorskoj regiji² Crne Gore. Posmatrano u odnosu na broj domaćinstava, tražnja je najveća u primorskoj regiji, 120,23%. Navedeno znači da je broj priključaka platformi sa uslovnim pristupom veći od broja domaćinstava u ovoj regiji za 10.247. U cilju ispravnog tumačenja navedenog podatka treba imati na umu da se u primorskoj regiji određeni broj priključaka odnosi na priključke u hotelima i ostalim turističkim objektima. Slijedi središnja regija sa 99,17%, te sjeverna regija u kojoj svega 57,85% domaćinstava koristi platforme sa uslovnim pristupom. Navedeni podaci pokazuju sve izraženiju neravnomjernost razvoja tržišta ovih usluga po pojedinim regijama. Iako je od početka 2016. godine broj korisnika platformi sa uslovnim pristupom uvećan za 17.751, samo neznatan dio ovog povećanja se odnosi na sjevernu regiju gdje, još uvijek, približno 22.500 domaćinstava ostvaruje pristup samo besplatnoj televiziji.

Grafik 5: Struktura domaćinstava sa aspekta primarne platforme za prijem radio i TV programa – po regijama

U posmatranom periodu prosječna cijena osnovnog paketa je iznosila 9,55€ (najviše 11,90€, najniže 5,00€). U osnovnom paketu korisnicima je dostupno, u prosjeku, 68 televizijska kanala (najviše 118, najmanje 13). Samo jedan operator ima u ponudi i radijske kanale, njih 8.

Pet operatora koji u ponudi imaju dopunske pakete, u prosjeku nude 5 dodatnih paketa (najviše 9, najmanje 1). Prosječna cijena dopuskog paketa je 5,19€ (najviše 25€, najniže 2,54€).

Tražnja za dopunskim paketima, takođe, se razlikuje posmatrano po regijama. U odnosu na broj korisnika osnovnog paketa, tražnja za dopunskim paketima u središnjoj i primorskoj regiji iznosi približno 20%, dok je u sjevernoj regiji niža i iznosi 11%.

U strukturi ponude dopunskih paketa najzastupljeniji su sportski i filmski sadržaji. Najprodavaniji dopunski paketi na teritoriji Crne Gore su PINK paketi sa 24%, ARENA i HBO paketi sa približno 12%.

Jedan operator pruža mogućnost da korisnici pristupe uslugama posredstvom interneta i putem aplikacija za mobilne terminale. Na ovakav način moguć je pristup određenom broju radio i TV programa iz ponude operatora. Uslugu „video on demand“ takođe pruža samo jedan operator.

Posmatrano u odnosu na ukupan obim pruženih usluga distribucije radio i TV programa do krajnjih korisnika, tj. ukupan broj prodatih osnovnih i dopunskih paketa, domaćinstvo koje koristi ovaj vid usluga, mjesečno u prosjeku, za njih izdvaja 10,52€.

² Sjeverna regija: Andrijevica, Berane, B.Polje, Kolašin, Mojkovac, Plav, Pljevlja, Plužine, Rožaje, Šavnik Žabljak.
Središnja regija: Cetinje, Danilovgrad, Nikšić, Podgorica.
Primorska regija: Bar, Budva, H.Novi, Kotor, Tivat, Ulcinj.